

1.1.5. Lapse õigus kaitsele

Igal lapsel on sünnipärane õigus elule ja riigi kohustus on tagada lapse ellujäämine ja areng võimalikult maksimaalselt (LÕK art 6).

Lapsel on õigus saada kaitset igasuguse füüsilise ja vaimse vägivalla, ülekohtu või kuritarvituse, hooletusse jätmise, hooletu või julma kohtlemise või ekspluateerimise eest. Kaasa arvatud seksuaalse kuritarvituse eest, kui laps viibib vanemate, seadusliku hooldajate või mõne teise lapse eest hoolitseva isiku hoole all (LÕK art 19).

Lapsel on õigus olla kaitstud majandusliku ekspluateerimise ja töö eest, mis on ohtlik, segab lapse hariduse omandamist või on kahjulik lapse igakülgsele arengule (LÕK art 32).

Riigi kohustus on rakendada abinõusid, et kaitsta lapsi narkootiliste ja psühhotroopsete ainete seadusevastase kasutamise eest ning vältida lapse ärakasutamist niisuguste ainete ebaseaduslikul tootmisel ja nendega äritsemisel (LÕK art 33).

Lapsed peavad olema kaitstud piinamise või mõne muu julma, ebainimliku või alandava kohtlemise eest. Üheltki lapselt ei või ebaseaduslikult või meelevaldselt võtta tema vabadust. Lapse vahi alla võtmine, kinnipidamine või vangistamine peab olema kooskõlas seadustega ning seda rakendatakse viimase abinõuna ja võimalikult lühiajaliselt. Iga laps, kellel on võetud vabadus, on õigus säilitada kontakt oma perekonnaga kirjavahetuse või kokkusaamise kaudu, välja arvatud erijuhtudel. Samuti on iga vabaduse kaotanud lapsel õigus viivitamatult saada seaduslikku ja muud vajalikku abi. Lapsel on õigus vaidlustada vabadusekaotuse seaduslikkust kohtu või teiste kompetentsete ametivõimude eest ja nõuda asja viivitamatult otsustamist. (LÕK art 37)

Vaata lisaks

Laste ombudsman - Lapse õigused:

https://www.oiguskantsler.ee/lapse-oigused/lapse-oigused.html#tab_menu5

Õiguskantsler - laste õigused ja kohustused: <https://www.oiguskantsler.ee/et/laste-ja-noorte-%C3%B5igused-ja-kohustused>

Lapse õigusi käsitleva Euroopa õiguse käsiraamat:

https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-ecthr-2015-handbook-european-law-rights-of-the-child_et.pdf